

GE-016031

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) Examination

March - 2019

BA00C606 : Hindi

(Rachnatmak Lekhen aur Anuvad)

(Core Elective A) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : सूचनानुसार प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

- १ भाव एवं विचार की रचनात्मक लेखन में रूपांतरण की प्रक्रिया समझाइए । १४
अथवा
- १ जनभाषा और लोकप्रिय संस्कृति के औचित्यपूर्ण निर्वाह से रचना लोकभोग्य बनती है – समझाइए । १४
- २ विज्ञापन लेखन और पत्रकारिता लेखन की चर्चा कीजिए । १४
अथवा
- २ नाटक लेखन में वस्तु, पात्र, परिवेश और रंगमंच की चर्चा कीजिए । १४
- ३ अनुवाद की परिभाषा बताते हुए अनुवाद के भेद लिखिए । १४
अथवा
- ३ अनुवाद का महत्व बताते हुए अनुवाद की समस्याओं के विषय में लिखिए । १४
- ४ (अ) निम्न मुहावरों एवं कहावतों का हिन्दी रूप लिखिए : (किन्हीं चार) ४
(१) सस्ताभां ५५वुं.
(२) ओक डांकरे बे पक्षी
(३) रजनुं गज करवुं
(४) भेंस आगण भागवत
(५) डणाडण जुठाणुं
(६) भूछ पर ताव देवो

(બ) નિમ્નલિખિત ગુજરાતી ગદ્યાંશ કા હિંદી મેં અનુવાદ કીજિએ : ૧૦

પાનખર ઋતુ જામતી ગઈ તેમ પક્ષીઓ પણ મૂંગાં થયા. સવાર સાંજના કલ્લોલ બંધ થતા બહુ જ સૂનું સૂનું લાગતું. શહેરના રહેવાસીઓ કુદરતથી એટલા અળગા થયેલા હોય છે કે આજે કઈ ઋતુ ચાલે છે એનું પણ તેમને ભાન નથી હોતું. આજના આપણા કેળવાયેલા મૂછ વગરના કે મૂછ કઢાવેલા છોકરાઓને પૂછો કે કયા મહિનામાં કયા ફૂલ ઊગે છે, ઈન્દ્રધનુષ કયા-કયા મહિનામાં દેખા દે છે, આકાશમાંથી કરા કયા મહિનામાં પડે છે ? શહેરના છોકરાઓને એટલી જ ખબર હોય છે કે આઈસક્રીમની ઋતુ પછી છત્રી ઓઢવાની ઋતુ આવે ત્યાર પછી ગળે મફલર બાંધીને ફરવાની ઋતુ આવે છે. ગામડાનાં લોકોનું જીવન ઋતુઓ સાથે પૂરેપૂરું સંકળાયેલું હોય છે.

૫ (અ) નિમ્નલિખિત વાક્ય સહી હૈ યા ગલત બતાઈ : ૭

- (૧) વિજ્ઞાપન કા સીધા સમ્બન્ધ ગ્રાહકોં સે હોતા હૈ ।
- (૨) રચનાત્મકતા સબસે પહેલે આત્માભિવ્યક્તિ હોતી હૈ ।
- (૩) ગુજરાતી ‘ગજ ખાવોં’ મુહાવરા કા હિન્દી રૂપ દિમાગ ચાખા હૈ ।
- (૪) વિશ્વ મેં સબસે પહેલા અનુવાદ મહાભારત કા હુઆ ।
- (૫) જબ કવિતા કે પદ અર્થાત ચરણ મેં વર્ણસામ્ય હોતા હૈ ઉસે તુક કહતે હૈં ।
- (૬) નાટક કો દૃશ્યકાવ્ય કા રૂપ માના જાતા હૈ ।
- (૭) અનુવાદ કા મૂલ અર્થ કિસી કે કહને કે બાદ કહના હૈ ।

(બ) સહી વિકલ્પ ચુનકર રિક્ત સ્થાનોં કી પૂર્તિ કીજિએ : ૭

- (૧) ‘પોપુલર કલ્ચર’ _____ કી પ્રસિદ્ધ કૃતિ હૈ ।
(સુધીશ પચૌરી, માધુરી સુબોધ, પ્રભાત રંજન, રાજેન્દ્ર ગૌતમ)
- (૨) ‘હરિશ્ચન્દ્ર ચંદ્રિકા’ પત્રિકા કા સમ્પાદન _____ ને કિયા થા ।
(ડૉ. નગેન્દ્ર મહાવીરપ્રસાદ દ્વિવેદી, ભારતેન્દુ, રામચંદ્ર શુક્લ)
- (૩) ‘અનુવાદ’ શબ્દ કા સમ્બન્ધ _____ ‘વડ્’ ધાતુ સે હૈ ।
(અપભ્રંશ, સંસ્કૃત, પ્રાકૃત, પાલિ)
- (૪) નાટ્ય લેખન કે લિએ _____ કા જ્ઞાન હોના આવશ્યક હૈ ।
(ભાષા, પરિવેશ, રંગમંચ, પ્રકાશ યોજના)
- (૫) ઉપન્યાસ કો સામાન્ય તૌર પર _____ વિધા કે રૂપ મેં દેખા જાતા હૈં ।
(આદર્શવાદી, યથાર્થવાદી, માર્ક્સવાદી, અસ્તિત્વવાદી)
- (૬) નિબન્ધ કે _____ ભેદ કિયે જાતે હૈં ।
(ચાર, પાંચ, સાત, આઠ)
- (૭) _____ રચના મહાદેવી વર્મા કી સંસ્મરણાત્મક સંગ્રહ હૈ ।
(પથ કે સાથી, કડી કી શૃંખલા, સાવની સભા, પૂરબ ઔર પશ્ચિમ)